



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

10. De Natis ex libero ventre.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

capti ab hostibus etiam apud Romanos pro servis habiti fuerint, & si testamentum apud hostes fecissent, id nullum & irritum censetur: hodiè verò Christiani habent quidem captos Turcas pro servis, sed non suos Christianos captos à Turcis: quia indignum videtur, Christianum à Christiano censerì servum Turcarum & infidelium.

3 Præterea licet in nostra Germania & aliis vicinis locis reperiantur homines, qui Proprii sive vulgò *Pe'beigne* vocantur, quos aliqui adscripticios, qui scilicet fundo colendo perpetuo adscripti sunt; vel originarios, qui ex adscriptitiis nati sunt, censent, nihilominus tales homines proprii sicut & adscriptitij & originarij, licet fortassis primitus ex servis descenderint, hodie tamen verè liberi reputantur, nisi quòd majori aliqua obligatione, quàm ceteri subditi suis dominis teneantur. Sanch. *de Matrim. lib. 7. d. 19. num. 9.* Gail. *de Pignorat. Ob. serv. 8. n. 1.*

4 Porro leges quidem civiles inter servos non matrimonium, sed *contubernium* tantum agnoscunt *l. 3. C. de Incest. nupt.* attamen de Jure Canonico, quod in materia matrimoniali prævalet, verum matrimonium inter servos habetur, *c. 1. h. t.* ita ut non tantum inter servum & ancillam, vel etiam inter servum & liberam, vel contra matrimonium contrahi possit, dummodò error conditionis servilis non interveniat, sed scienter libera cum servo, aut ingenuus cum ancilla contrahat. *c. si quis ingenuus. 4. causa 29. quest. 2.* Imò nihil inter est, quoad valorem matrimonij, an dominus in matrimonium servi consenserit, vel non. *jux. c. 1. h. t.* quia matrimonium concessum est jure naturali & divino in remedium concupiscentiæ, & propagationem generis humani, quod jus dominus servo auferre non potest; cum ipsum jus Gentium, quòd servitutes intro-

duxit, non nisi salvo jure naturali & divino potestatem in servum domino dedit. Barb. *in d. c. 1. n. 2.*

Verum per talem contractum Matrimonij inter servos initi non debet etiam Domino jus suum auferri vel minui: unde ancilla, quæ servo alterius domini, nisi proprio dominum deserere potest, acq. maritus servo præteritum conjugij Domini negligere, sed ita utrobique temperanda est, ut ex imperio & occupatio Domini servus non impediatur suo tempore ab usu matrimonij, & vicissim servus non detur uti debet matrimonio, ne Domini notabile præjudicium faciat. per textum *in sepe d. c. 1. h. t.*

Cæterum quòd ex errore in conditione servili, si scilicet putans ducere liberam, liberam, ducat ancillam vel servum, contrahi possit matrimonium, *text. est. in d. c. 1. h. t.* Quare autem magis error in conditione servili, quàm in alia qualitate, g. nobilitate, divitijs &c. concedatur contra matrimonium, hæc assignari potest, quia ex qualitate servili valde grave præjudicium infertur, & ipsi substantia & matrimonij repugnans; cum servus non possit absolutam sui corporis potestatem habere: sed tantum quatenus servituti Domini admittunt; similiter nec uxori perpetuo habitare; nec si quis ancillam ducere, proles tam ad se, quàm potius ad Dominum retineret, cum partus sequitur ventrem matris conditionem, ut mox dicemus.

TITULUS X. De Natis ex libero ventre

Quod partus sequatur ventrem, præterea diximus; ad eoque non casum si mater serva fuerit, partus natus

servus, licet pater fuerit liber, sed etiam, si mater fuerit libera, quamvis pater servus, pater liber & sui juris erit. Idque etiam notat, si modo mater uno ex temporibus, scilicet vel tempore *Conceptionis*, vel *Nativitatis*, vel *medio* aliquando libera extiterit, licet postea in servitutem redacta sit: quia fictione Juris, is qui in utero est, pro jam nato habetur, quoties de ejus commodo agitur, & sic eo tempore, quo mater libera fuit, Text. & Interpret. *in c. unic. h. t.* & clarius *in l. 5. §. 2. & 3. & l. 7. ff. de Statu hominum*. Sed hæc circa statum & conditionem servilem ita obtinent; de cætero inter homines liberos partus quoad dignitates & honores non matris, sed patris conditionem sequitur, sicut & ipsa mater seu uxor dignitatem, & omnimodam conditionem etiam infanciam sui mariti, *l. femina. 8. ff. de Senatoribus. l. & l. mulieres. 13. C. de Dignitatibus*.

TITULUS XI.

De Cognatione Spirituali.

SUMMARIÆ.

1. Quid sit cognatio spiritualis?
2. Inter quos contrahatur?
3. Tactum unus & una admittitur ad levandum baptizandum.
4. An si plures levant infanciam, omnes contrahant cognationem?
5. Ad contrahendam cognationem requisitus tactus baptizandi.
6. An principalis vel procurator levans contrahat cognationem.
7. An levans in casu necessitatis contrahat cognationem.
8. Pater baptizans filium amittit jus petendi debitum.

Norum est, *cognationem*, quæ impedimentum dirimens matrimonii constituit, aliam esse *spiritualem*, aliam *legalem*, aliam *naturalem*, de duabus posterioribus in sequentibus, de prima modo in hoc ut. agemus.

ENGLIN DECRET. LIB. IV.

Cognatio spiritualis oritur ex Sacramento Baptismi & Confirmationis, atque hodie non extenditur ultra personas in Trid. *sess. 24. de Reform. matrim. cap. 2.* denuntiatas, ut videlicet patrinus tantum ad baptizatum ipsum & baptizati patrem ac matrem; item baptizans ad baptizatum & baptizati parentes cognationem spiritualem contrahat. Similiter ut cognatio, quæ ex confirmatione oritur confirmantem & confirmatum, illiusque parentes ac tenentem seu patrinum non egrediatur.

Unde nihil obstat, quin inter baptizatum, & filiam vel uxorem baptizantis, (supposito, quod is laicus foret) vel patris & inter baptizantem & levantem & seu patrinum, vel inter ipsos patrinos, si vir & femina simul levant, matrimonium consistere possit, quamvis olim contrarium fuerit statutum *in c. 3. 4. & ultimo. hoc tit.*

Præterea constituit Trid. *in d. c. 2.* ut unus tantum, vel ad summum unus & una baptizatum de baptismo suscipiat, ut parochus antequam ad baptismum accedat diligenter ab eis, ad quos spectat, nimirum parentibus sciscitetur, quem vel quos elegerint, ut baptizatum de sacro fonte suscipiant, & eum vel eos tantum ad suscipiendum admittat, & in libro eorum nomina describat, doceatque quam cognationem contraxerint, quod si alii præter designatos baptizatum tetigerint, cognationem spiritualem nullo pacto contrahent.

Ex quo text. Trid. qui vult admitti unum & unam tantum, primitus advertendum est, non esse permissum, ut duo viri, vel duæ feminae concurrant ad levandum infanciam, sed debere esse homines disparis sexus, ut generatio spiritualis imitetur naturalem, & ita à Cardinal. declaratum refert Sanch. *lib. 7. disp. 57. n. 4.*

Sed quid, si contra Concil. plures, quam duo

Ss's ss

duo